TEISINGUMO TEISMO (ketvirtoji kolegija) SPRENDIMAS

2013 m. gegužės 30 d.*

„Prieglobstis — Reglamentas (EB) Nr. 343/2003 — Valstybės narės, atsakingos už trečiosios šalies piliečio vienoje iš valstybių narių pateikto prieglobsčio prašymo nagrinėjimą, nustatymas — 3 straipsnio 2 dalis — Valstybių narių diskrecija — Jungtinių Tautų vyriausiojo pabėgėlių reikalų komisaro vaidmuo — Valstybių narių pareiga kreiptis į šią instituciją su prašymu pateikti nuomonę — Nebuvimas“

Byloje C-528/11

dėl *Administrativen sad Sofia-grad* (Bulgarija) 2011 m. spalio 12 d. sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo 2011 m. spalio 18 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Zuheyr Frayeh Halaf

prieš

Darzhavna agentsia za bezhantsite pri Ministerskia savet

TEISINGUMO TEISMAS (ketvirtoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas L. Bay Larsen (pranešėjas), teisėjai J. Malenovský, U. Lõhmus, M. Safjan ir A. Prechal,

generalinis advokatas N. Wahl,

kancleris A. Calot Escobar,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

— Vokietijos vyriausybės, atstovaujamos T. Henze ir N. Graf Vitzthum,

— Italijos vyriausybės, atstovaujamos G. Palmieri, padedamos *avvocato dello Stato* F. Urbani Neri,

— Nyderlandų vyriausybės, atstovaujamos J. Langer ir C. Wissels,

— Jungtinės Karalystės vyriausybės, atstovaujamos C. Murrell, padedamos baristerio R. Palmer,

— Šveicarijos vyriausybės, atstovaujamos D. Klingele,

* Proceso kalba: bulgarų.

— Europos Komisijos, atstovaujamos M. Condou-Durande ir V. Savov,

atsižvelgęs į sprendimą, priimtą susipažinus su generalinio advokato nuomone, nagrinėti bylą be išvados,

priima šį

Sprendimą

1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 2003 m. vasario 18 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 343/2003, nustatančio valstybės narės, atsakingos už trečiosios šalies piliečio vienoje iš valstybių narių pateikto prieglobsčio prašymo nagrinėjimą, nustatymo kriterijus ir mechanizmus (OL L 50, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 19 sk., 6 t., p. 109, toliau – reglamentas) 3 straipsnio 2 dalies ir Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos (toliau – chartija) 18, 41 ir 47 straipsnių išaiškinimo.

2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant Irako piliečio Z. F. Halaf ir *Darzhavna agentsia za bezhantsite pri Ministerskia savet* (Nacionalinė pabėgėlių reikalų agentūra prie Ministrų Tarybos, toliau – DAB) ginčą dėl šios agentūros priimto sprendimo atsisakyti pradėti pabėgėlio statuso suteikimo jam procedūrą ir leisti perduoti Graikijai.

Teisinis pagrindas

Ženevos konvencija

3 1951 m. liepos 28 d. Ženevoje pasirašyta Konvencija dėl pabėgėlių statuso (*Jungtinių Tautų sutarčių rinkinys*, 1954 m., Nr. 2545, 189 tomas, p. 150, toliau – Ženevos konvencija) įsigaliojo 1954 m. balandžio 22 dieną.

4 Visos valstybės narės yra Ženevos konvencijos susitariančiosios šalys, kaip ir Islandijos Respublika, Lichtenšteino Kunigaikštystė, Norvegijos Karalystė ir Šveicarijos Konfederacija. Europos Sąjunga nėra Ženevos konvencijos susitariančioji šalis, tačiau SESV 78 straipsnio 1 dalyje ir Chartijos 18 straipsnyje daroma nuoroda į šią konvenciją.

5 Minėtos konvencijos preambulėje pažymėta, kad Jungtinių Tautų Organizacijos vyriausiajam pabėgėlių reikalų komisarui (toliau – JTVPK) patikėta pareiga stebėti, kaip vykdomos tarptautinės konvencijos dėl pabėgėlių apsaugos, ir pripažinta, kad šios problemos sprendimo priemonių koordinavimo veiksmingumas priklausys nuo valstybių bendradarbiavimo su JTVPK.

6 Šios konvencijos 35 straipsnio 1 dalis suformuluota taip:

„Susitariančiosios valstybės įsipareigoja bendradarbiauti su [JTVPK] ar bet kuria kita Jungtinių Tautų institucija, kuriai gali būti perduotos [JTVPK] funkcijos, ir padėti vykdyti įsipareigojimus stebėti, kaip laikomasi šios Konvencijos nuostatų.“

Sąjungos teisė

Reglamentas

7 Reglamento 12 konstatuojamojoje dalyje pabrėžiama: dėl požiūrio į asmenis, kuriems taikomas šis reglamentas, valstybės narės yra saistomos įsipareigojimų pagal tarptautinės teisės aktus, kurių šalys jos yra ir pagal kuriuos draudžiama diskriminacija.

8 Reglamento 2 straipsnyje nustatyta:

„Šiame reglamente:

<...>

c) „prieglobsčio prašymas“ – trečiosios šalies piliečio pateiktas prašymas, kuris gali būti laikomas tarptautinės apsaugos valstybėje narėje prašymu pagal Ženevos konvenciją. Dėl kiekvieno tarptautinės apsaugos prašymo daroma prielaida, kad tai yra prieglobsčio prašymas, jeigu trečiosios šalies pilietis aiškiai neprašo kitokios apsaugos, dėl kurios gali būti kreipiamasi atskirai;

<...>“

9 Reglamento 3 straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodyta:

„1. Valstybės narės nagrinėja kiekvieno trečiosios šalies piliečio, bet kurios iš jų pasienyje ar jų teritorijose prašančio prieglobsčio, prašymą. Prašymą nagrinėja viena valstybė narė, būtent ta, kuri yra atsakinga pagal III skyriuje nustatytus kriterijus.

2. Nukrypdama nuo šio straipsnio 1 dalies, kiekviena valstybė narė trečiosios šalies piliečio jai pateiktą prieglobsčio prašymą gali nagrinėti net tada, kai ji pagal šiame reglamente nustatytus kriterijus neatsako už tokį nagrinėjimą. Tokiu atveju ta valstybė narė tampa atsakinga valstybe nare, apibūdinta šiame reglamente, ir prisiima su tokia atsakomybe susijusias pareigas. <...>“

10 Siekiant nustatyti reglamento 3 straipsnio 1 dalyje nurodytą „atsakingą valstybę narę“, šio reglamento III skyriuje, apimančiame 6–14 straipsnius, įtvirtintas objektyvių ir hierarchine tvarka išdėstytų kriterijų sąrašas.

11 Šio reglamento 15 straipsnyje, kuris yra vienintelis IV skyriaus „Humanitarinė išlyga“ straipsnis, įtvirtinta:

„1. Kiekviena valstybė narė, net jei ji ir nėra atsakinga pagal šiame reglamente nustatytus kriterijus, gali šeimos narius, taip pat kitus priklausomus giminaičius sujungti dėl humanitarinio pobūdžio priežasčių, ypač vadovaudamasi šeimos ar kultūriniais motyvais. <...>

2. Tais atvejais, kai atitinkamas asmuo yra priklausomas nuo kito asmens pagalbos dėl nėštumo ar naujagimio, sunkios ligos, didelės negalios ar senyvo amžiaus, valstybės narės paprastai laiko kartu arba sujungia prieglobsčio prašytoją su kitu giminaičiu, esančiu vienos iš valstybių narių teritorijoje, jeigu šeimos ryšiai egzistavo kilmės šalyje.

<...>“

12 Reglamento V skyriuje „Perėmimas ir atsiėmimas“ yra 16 straipsnis, kurio 1 dalis suformuluota taip:

„Valstybė narė, pagal šiame reglamente nustatytus kriterijus atsakinga už prieglobsčio prašymo nagrinėjimą, įpareigojama:

<...>

c) 20 straipsnyje nustatytomis sąlygomis atsiimti prašytoją, kurio prašymas yra nagrinėjamas ir kuris be leidimo yra kitoje valstybėje narėje;

<...>“

13 Reglamento 20 straipsnyje nustatyta:

„1. Prieglobsčio prašytojas atsiimamas pagal 4 straipsnio 5 dalį ir 16 straipsnio 1 dalies c, d ir e punktus šiomis sąlygomis:

<...>

b) valstybė narė, į kurią kreipiamasi, kad atsiimtų prašytoją, turi atlikti reikalingus patikrinimus ir kuo skubiau, bet jokiu būdu ne vėliau kaip per vieną mėnesį nuo prašymo perdavimo, atsakyti į jai pateiktą prašymą. Jei prašymas yra grindžiamas duomenimis, gautais iš *Eurodac* sistemos, šis terminas sutrumpinamas iki dviejų savaičių;

c) kai prašoma valstybė narė per b punkte nustatytą vieno mėnesio ar dviejų savaičių laikotarpį nepraneša apie savo sprendimą, manoma, kad ji sutinka atsiimti prieglobsčio prašytoją;

<...>“

Direktyva 2005/85/EB

14 2005 m. gruodžio 1 d. Tarybos direktyvos 2005/85/EB, nustatančios būtiniausius reikalavimus dėl pabėgėlio statuso suteikimo ir panaikinimo tvarkos valstybėse narėse (OL L 326, p. 13) 29 konstatuojamojoje dalyje pabrėžta, kad ši direktyva netaikytina tvarkai, kurią reglamentuoja reglamentas.

15 Minėtos direktyvos 8 straipsnio 2 dalyje nustatyta:

„Valstybės narės užtikrina, kad sprendžiančiosios institucijos sprendimai dėl prieglobsčio prašymų būtų priimami po tinkamo nagrinėjimo. Tuo tikslu valstybės narės užtikrina, kad:

<...>

b) būtų gaunama tiksli naujausia informacija iš įvairių šaltinių, pavyzdžiui, iš [JTVPK], apie bendrą padėtį prieglobsčio prašytojų kilmės šalyse ir, jei būtina, šalyse, kurias jie kirto tranzitu, ir kad tokia informacija būtų prieinama už prašymų nagrinėjimą ir sprendimų priėmimą atsakingam personalui;

<...>“

16 Tos pačios direktyvos 21 straipsnyje „JTVPK vaidmuo“ nustatyta:

„1. Valstybės narės leidžia JTVPK:

<...>

c) vykdant savo priežiūros pareigą pagal Ženevos konvencijos 35 straipsnį, pateikti savo nuomonę bet kokiai kompetentingai institucijai dėl atskirų asmenų prieglobsčio prašymų bet kuriame procedūros etape.

<...>“

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

17 Z. F. Halaf yra Irako pilietis, 2010 m. birželio 1 d. pateikęs Bulgarijoje prieglobsčio prašymą.

18 Kadangi atlikus patikrinimą *Eurodac* sistemoje paaiškėjo, kad 2008 m. rugpjūčio 6 d. jis yra pateikęs prieglobsčio prašymą Graikijoje, 2010 m. liepos 6 d. DAB Graikijos valdžios institucijoms pateikė prašymą jį atsiimti pagal reglamento 16 straipsnio 1 dalies c punktą.

19 Kadangi į šį prašymą nebuvo atsakyta per reglamento 20 straipsnio 1 dalies b punkto antrame sakinyje numatytą dviejų savaičių terminą, DAB, remdamasi reglamento 20 straipsnio 1 dalies c punktu, manė, kad Graikijos Respublika sutiko atsiimti Z. F. Halaf.

20 2010 m. liepos 21 d. sprendimu DAB atsisakė pradėti pabėgėlio statuso Z. F. Halaf suteikimo procedūrą ir leido jį perduoti Graikijai.

21 2010 m. gruodžio 1 d. Z. F. Halaf prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui pateikė skundą, kuriame prašė panaikinti šį DAB sprendimą ir nurodyti šiai institucijai pradėti pabėgėlio statuso suteikimo procedūrą. Visų pirma šiame skunde jis nurodė motyvą, kad JTVPK paragino Europos vyriausybes liautis siuntus prieglobsčio prašytojus į Graikiją.

22 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui kyla klausimas, ar galima taikyti reglamento 3 straipsnio 2 dalį tokiomis aplinkybėmis, atsižvelgiant į tai, kad Z. F. Halaf atveju nėra nė vienos reglamento 15 straipsnyje nurodytos aplinkybės.

23 Šiomis sąlygomis *Administrativen sad Sofia-grad* 2011 m. spalio 12 d. sprendimu sustabdė bylos nagrinėjimą ir nusprendė Teisingumo Teismui pateikti šešis prejudicinius klausimus.

24 2011 m. gruodžio 21 d. laišku Teisingumo Teismo kancleris persiuntė prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui 2011 m. gruodžio 21 d. Sprendimo *N. S. ir kt.* (C-411/10 ir C-493/10, Rink. p. I-13905) kopiją ir paprašė nurodyti, ar atsižvelgdamas į šį sprendimą jis galėtų atsiimti savo prašymą priimti prejudicinį sprendimą.

25 2012 m. sausio 24 d. sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo 2010 m. sausio 25 d., *Administrativen sad Sofia-grad* atsiėmė savo pirmąjį ir trečiąjį prejudicinius klausimus ir paliko tik šiuos keturis prejudicinius klausimus:

„1. Ar <...> reglamento <...> 3 straipsnio 2 dalį reikia aiškinti taip, kad valstybė narė gali prisiimti atsakomybę už prieglobsčio prašymo nagrinėjimą, jei prieglobsčio prašymą pateikusio asmens atveju nėra asmeninio pobūdžio aplinkybių, pateisinančių humanitarinės išlygos taikymą pagal šio

reglamento 15 straipsnį ir jei pagal šio reglamento 3 straipsnio 1 dalį kompetentinga valstybė narė neatsakė į prašymą atsiimti prieglobsčio prašytoją pagal reglamento <...> 20 straipsnio 1 dalį, o šiame reglamente nėra nuostatų dėl SESV 80 straipsnyje įtvirtinto solidarumo principo laikymosi?

2. Koks yra teisės į prieglobstį, įtvirtintos <...> chartijos 18 straipsnyje, skaitomame kartu su jos 53 straipsniu, turinys, atsižvelgiant į reglamento <...> 2 straipsnio c punkte pateiktą apibrėžtį ir į jo 12 konstatuojamąją dalį?

3. Ar reglamento <...> 3 straipsnio 2 dalį, atsižvelgiant į SESV 78 straipsnio 1 dalyje įtvirtintą pareigą laikytis tarptautinės teisės instrumentų prieglobsčio srityje, reikia aiškinti taip, kad pagal reglamentą <...> kompetentingos valstybės narės nustatymo procedūroje valstybės narės privalo prašyti [JTVPK] nuomonės, jei šios organizacijos aktuose nurodyti faktai ir padarytos išvados, kad pagal reglamento <...> 3 straipsnio 1 dalį kompetentinga valstybė narė pažeidžia Europos Sąjungos prieglobsčio teisės nuostatas?

4. Jei būtų teigiamai atsakyta į šį [trečiąjį] klausimą, <...> ar minėtos [JTVPK] nuomonės negavimas laikytinas esminiu pagal reglamento <...> 3 straipsnį kompetentingos valstybės narės nustatymo procedūros pažeidimu bei <...> [Chartijos] 41 ir 47 straipsniuose įtvirtintų teisės į gerą administravimą ir teisės į veiksmingą teisminę gynybą pažeidimu, taip pat atsižvelgiant į direktyvos [2005/85] 21 straipsnį, kuriame numatyta minėtos organizacijos teisė pateikti nuomonę per bet kokio prieglobsčio prašymo nagrinėjimo procedūrą?“

Dėl prejudicinių klausimų

Dėl priimtinumo

26 Jungtinės Karalystės vyriausybė, nors ir tiesiogiai nepateikė prieštaravimo dėl priimtinumo, nurodė tai, kad prejudiciniai klausimai yra teorinio pobūdžio.

27 Iš tikrųjų ji mano, kad remiantis minėtu Sprendimu *N. S. ir kt.* darytina išvada, jog prieglobsčio prašytojo perdavimas Graikijai sudaro realų pavojų, kad bus pažeistas Chartijos 4 straipsnis, todėl kompetentingos Bulgarijos institucijos privalo nustatyti valstybę narę, atsakingą už prieglobsčio prašymo nagrinėjimą, remdamosi šiuo sprendimu.

28 Šiuo klausimu reikia priminti, kad pagal nusistovėjusią teismo praktiką tik nagrinėjantys bylą nacionaliniai teismai, atsakingi už būsimo sprendimo priėmimą, atsižvelgdami į konkrečios bylos aplinkybes turi įvertinti tiek reikalingumą pateikti prašymą priimti prejudicinį sprendimą, kad galėtų priimti savo sprendimą, tiek Teisingumo Teismui pateikiamų klausimų reikšmingumą. Todėl tuo atveju, kai pateikiami klausimai susiję su Sąjungos teisės aiškinimu, Teisingumo Teismas iš principo turi priimti sprendimą (2009 m. kovo 10 d. Sprendimo *Hartlauer*, C-169/07, Rink. p. I-1721, 24 punktas ir 2012 m. liepos 19 d. Sprendimo *Garkalns*, C-470/11, 17 punktas).

29 Iš to išplaukia, kad klausimams dėl Sąjungos teisės aiškinimo taikoma reikšmingumo prezumpcija. Teisingumo Teismas gali atsisakyti priimti prejudicinį sprendimą dėl nacionalinio teismo pateikto klausimo tik jei akivaizdu, jog prašymas išaiškinti Sąjungos teisę visiškai nesusijęs su pagrindinės bylos faktais ar dalyku, kai problema hipotetinė arba kai Teisingumo Teismui nenurodytos faktinės aplinkybės ar teisiniai pagrindai, reikalingi naudingai atsakyti į jam pateiktus klausimus (2010 m. birželio 1 d. Sprendimo *Blanco Pérez ir Chao Gómez*, C-570/07 ir C-571/07, Rink. p. I-4629, 36 punktas ir 2012 m. liepos 5 d. Sprendimo *Geistbeck*, C-509/10, 48 punktas).

30 Konstatuotina, kad prašymą priimti sprendimą pateikęs teismas pateikė klausimus, susijusius su Sąjungos teisės normų aiškinimu. Vien aplinkybė, kad Teisingumo Teismas jau yra pateikęs tam tikrų iš šių normų išaiškinimą minėtame Sprendime *N. S. ir kt.*, nereiškia, kad minėti klausimai yra teorinio ar hipotetinio pobūdžio.

31 Tokiomis aplinkybėmis nėra akivaizdu, kad prašomas Sąjungos teisės išaiškinimas visiškai nesusijęs su pagrindinės bylos faktais ar dalyku. Tad vien Jungtinės Karalystės vyriausybės pateikto argumento nepakanka šio sprendimo 29 punkte nurodytai reikšmingumo prezumpcijai paneigti.

32 Todėl reikia pripažinti, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo klausimai yra priimtini.

Dėl pirmojo klausimo

33 Pateikdamas pirmąjį klausimą prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia sužinoti, ar reglamento 3 straipsnio 2 dalį reikia aiškinti taip, kad pagal ją valstybei narei, kuri atsižvelgiant į reglamento III skyriuje nurodytus kriterijus negali būti apibrėžiama kaip atsakinga už prieglobsčio prašymo nagrinėjimą, leidžiama jį nagrinėti, nors nėra jokios aplinkybės, pateisinančios reglamento 15 straipsnyje numatytos humanitarinės išlygos taikymą, ir jei valstybė narė, kuri pagal nurodytus kriterijus yra atsakinga už prieglobsčio prašymo nagrinėjimą, neatsakė į prašymą atsiimti atitinkamą prieglobsčio prašytoją.

34 Šiuo klausimu primintina, jog reglamento 3 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad prieglobsčio prašymą nagrinėja viena valstybė narė, būtent ta, kuri yra atsakinga pagal III skyriuje nustatytus kriterijus.

35 Tačiau reglamento 3 straipsnio 2 dalyje tiesiogiai numatyta, kad, nukrypdama nuo minėto straipsnio 1 dalies, kiekviena valstybė narė trečiosios šalies piliečio jai pateiktą prieglobsčio prašymą gali nagrinėti net tada, kai ji pagal tame reglamente nustatytus kriterijus neatsako už tokį nagrinėjimą.

36 Tad iš reglamento 3 straipsnio 2 dalies aiškiai matyti, kad įgyvendinant šią teisę nenumatyta jokių ypatingų sąlygų.

37 Beje, ši išvada patvirtinama ir reglamento parengiamuosiuose dokumentuose. Iš tikrųjų Komisijos pasiūlyme (COM(2001) 447 galutinis), kuriuo remiantis reglamentas priimtas, pabrėžiama, kad reglamento 3 straipsnio 2 dalyje įtvirtinta taisyklė nustatyta tam, kad leistų kiekvienai valstybei narei suvereniai, vadovaujantis politiniais, humanitariniais ar praktiniais sumetimais, nuspręsti imtis nagrinėti prieglobsčio prašymą, net jei pagal šiame reglamente nustatytus kriterijus ji neatsako už tokį nagrinėjimą.

38 Todėl, atsižvelgiant į dėl to kiekvienai valstybei narei suteiktos diskrecijos apimtį, tai, ar pagal reglamento III skyriuje nustatytus kriterijus atsakinga valstybė narė atsakė į prašymą atsiimti prieglobsčio prašytoją, neturi įtakos kitos valstybės narės galimybei išnagrinėti prieglobsčio prašymą remiantis reglamento 3 straipsnio 2 dalimi.

39 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, į pirmąjį klausimą reikia atsakyti: reglamento 3 straipsnio 2 dalis aiškintina taip, kad pagal ją valstybei narei, kuri atsižvelgiant į reglamento III skyriuje nurodytus kriterijus negali būti apibrėžiama kaip atsakinga už prieglobsčio prašymo nagrinėjimą, leidžiama jį nagrinėti, nors nėra jokios aplinkybės, pateisinančios reglamento 15 straipsnyje numatytos humanitarinės išlygos taikymą. Ši galimybė nepriklauso nuo aplinkybės, kad valstybė narė, kuri pagal nurodytus kriterijus yra atsakinga už prieglobsčio prašymo nagrinėjimą, neatsakė į prašymą atsiimti atitinkamą prieglobsčio prašytoją.

Dėl antrojo klausimo

40 Pateikdamas antrąjį klausimą prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas siekia sužinoti, koks yra teisės į prieglobstį, įtvirtintos Chartijos 18 straipsnyje, skaitomame kartu su jos 53 straipsniu, turinys, atsižvelgiant į reglamento 2 straipsnio c punkte pateiktą apibrėžtį ir į jo 12 konstatuojamąją dalį.

41 Iš sprendimo pateikti prašymą priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad šis antrasis klausimas pagrįstas prielaida, jog tuo atveju, kai negalima taikyti reglamento 15 straipsnyje numatytos humanitarinės išlygos, valstybė narė prieglobsčio prašymą remdamasi reglamento 3 straipsnio 2 dalimi gali nagrinėti tik su sąlyga, kad įrodyta, jog Chartijos 18 straipsnyje užtikrinamos prieglobsčio prašytojų teisės nebuvo paisoma pagal reglamento III skyriuje nustatytus kriterijus nustatytoje atsakingoje valstybėje narėje.

42 Tačiau jau iš atsakymo į pirmąjį klausimą matyti, jog tam, kad valstybės narės pasinaudotų reglamento 3 straipsnio 2 dalyje numatyta galimybe, nėra numatyta jokia ypatinga sąlyga, todėl nėra reikalo atsakyti į antrąjį klausimą.

Dėl trečiojo klausimo

43 Trečiuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės klausia, ar valstybė narė, kurioje yra prieglobsčio prašytojas, privalo per atsakingos valstybės narės nustatymo procedūrą prašyti JTVPK nuomonės, jei iš šios organizacijos dokumentų matyti, kad pagal reglamento III skyriuje nustatytus kriterijus atsakinga valstybė narė pažeidžia Sąjungos prieglobsčio teisės nuostatas.

44 Pirmiausia reikia priminti, kad JTVPK pateikti dokumentai yra dalis dokumentų, galinčių valstybėms narėms padėti įvertinti prieglobsčio sistemos veikimą pagal reglamento III skyriuje nustatytus kriterijus atsakingoje valstybėje narėje ir atitinkamai nustatyti realią grėsmę, kuri kiltų prieglobsčio prašytojui, jeigu jis būtų perduotas šiai valstybei narei (žr. minėto Sprendimo *N. S. ir kt.* 90 ir 91 punktus). Atliekant vertinimą šie dokumentai turi ypatingą reikšmę, atsižvelgiant į Ženevos konvencija, kurios paisant turi būti aiškinamos Sąjungos prieglobsčio teisės nuostatos, JTVPK suteikiamą vaidmenį (šiuo klausimu žr. minėto Sprendimo *N.S. ir kt.* 75 punktą ir 2012 m. gruodžio 19 d. Sprendimo *Abed El Karem El Kott ir kt.*, C-364/11, 43 punktą).

45 Tačiau nors Direktyvos 2005/85 8 straipsnio 2 dalies b punkte ir 21 straipsniuose numatytos įvairios JTVPK ir valstybių narių bendradarbiavimo formos, pastarosioms nagrinėjant prieglobsčio prašymą, šios taisyklės netaikomos šiuo reglamentu reguliuojamai atsakingos valstybės narės nustatymo procedūrai, kaip tai pabrėžiama Direktyvos 2005/85 29 konstatuojamojoje dalyje.

46 Šiuo klausimu svarbu pabrėžti, kad niekas nekliudo valstybei narei prašyti JTVPK pateikti savo nuomonę, jeigu ji mano, kad tai reikalinga, visų pirma kalbant apie tokią situaciją, kaip nagrinėjamąją pagrindinėje byloje.

47 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, į trečiąjį klausimą reikia atsakyti taip: valstybė narė, kurioje yra prieglobsčio prašytojas, neprivalo per atsakingos valstybės narės nustatymo procedūrą prašyti JTVPK nuomonės, jei iš šios organizacijos dokumentų matyti, kad pagal reglamento III skyriuje nustatytus kriterijus atsakinga valstybė narė pažeidžia Sąjungos prieglobsčio teisės nuostatas.

Dėl ketvirtojo klausimo

48 Atsižvelgiant į atsakymą į trečiąjį klausimą, nėra reikalo atsakyti į ketvirtąjį klausimą.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

49 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (ketvirtoji kolegija) nusprendžia:

1. **2003 m. vasario 18 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 343/2003, nustatančio valstybės narės, atsakingos už trečiosios šalies piliečio vienoje iš valstybių narių pateikto prieglobsčio prašymo nagrinėjimą, nustatymo kriterijus ir mechanizmus, 3 straipsnio 2 dalį reikia aiškinti taip, kad pagal ją valstybei narei, kuri atsižvelgiant į reglamento III skyriuje nurodytus kriterijus negali būti apibrėžiama kaip atsakinga už prieglobsčio prašymo nagrinėjimą, leidžiama jį nagrinėti, nors nėra jokios aplinkybės, pateisinančios reglamento 15 straipsnyje numatytos humanitarinės išlygos taikymą. Ši galimybė nepriklauso nuo aplinkybės, kad valstybė narė, kuri pagal nurodytus kriterijus yra atsakinga už prieglobsčio prašymo nagrinėjimą, neatsakė į prašymą atsiimti atitinkamą prieglobsčio prašytoją.**

2. **Valstybė narė, kurioje yra prieglobsčio prašytojas, neprivalo per atsakingos valstybės narės nustatymo procedūrą prašyti Jungtinių Tautų vyriausiojo pabėgėlių reikalų komisaro nuomonės, jei iš šios organizacijos dokumentų matyti, kad pagal Reglamento Nr. 343/2003 III skyriuje nustatytus kriterijus atsakinga valstybė narė pažeidžia Sąjungos prieglobsčio teisės nuostatas.**

Parašai.